

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2017/106

Karar Sayısı : 2017/132

Karar Tarihi: 26.7.2017

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Saray (Van) Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 129. maddesinin (2) numaralı fıkrasının Anayasa'nın 10. maddesine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Sanığın hakaret suçundan dolayı cezalandırılması talebiyle açılan kamu davasında itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un itiraz konusu kuralın da yer aldığı 129. maddesi şöyledir:

"Madde 129.- (1) Hakaret suçunun haksız bir fiile tepki olarak işlenmesi hâlinde, verilecek ceza üçte birine kadar indirilebileceği gibi, ceza vermekten de vazgeçilebilir.

(2) Bu suçun, kasten yaralama suçuna tepki olarak işlenmesi hâlinde, kişiye ceza verilmez.

(3) Hakaret suçunun karşılıklı olarak işlenmesi hâlinde, olayın mahiyetine göre, taraflardan her ikisi veya biri hakkında verilecek ceza üçte birine kadar indirilebileceği gibi, ceza vermekten de vazgeçilebilir."

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ'in katılımlarıyla 12.4.2017 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Elif KARAKAŞ tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükmü, dayanılan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. İtirazın Gerekçesi

3. Başvuru kararında özetle, kanun koyucunun itiraz konusu kuralda kasten yaralama suçunun tamamlanmış olması ya da teşebbüs aşamasında kalması yönünden bir ayırım yapmadığı, dolayısıyla kuralın her iki durumu da kapsadığı, ancak kasten yaralama ve kasten yaralamaya teşebbüs fiillerinin mağdurun ruhsal ve bedensel bütünlüğü üzerinde oluşturduğu infial ve refleksin aynı derecede olamayacağı, buna rağmen kasten yaralama suçuna tepki olarak işlenen hakaret suçlarında birbirinden farklı etkilere yol açan her iki hâl için de ayırım yapılmaksızın cezasızlık öngörülmesinin eşitlik ve hakkaniyet ilkelerine aykırı olduğu belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 10. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

B. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

4. 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesi uyarınca, kural ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

5. Kanun'un 129. maddesinde, hakaret suçunda cezayı hafifleten sebepler ve özel cezasızlık hâlleri gösterilmiştir. Bu bağlamda da, kuralın (1) numaralı fıkrasında, hakaret suçunun haksız bir fiile tepki olarak işlenmesi hâlinde, verilecek cezanın üçte birine kadar indirilebileceği gibi ceza vermektен de vazgeçilebileceği, itiraz konusu kuralın yer aldığı (2) numaralı fıkrasında, bu suçun kasten yaralama suçuna tepki olarak işlenmesi hâlinde kişiye ceza verilmeyeceği ve (3) numaralı fıkrasında, hakaret suçunun karşılıklı işlenmesi halinde, olayın mahiyetine göre taraflardan her ikisi veya biri hakkında verilecek cezanın üçte birine kadar indirilebileceği gibi ceza vermektен de vazgeçilebileceği öngörülmektedir.

6. Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

7. Hukuk devletinde, ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirlerine ilişkin kurallar, Anayasa'ya aykırı olmamak üzere ülkenin sosyal, kültürel yapısı, ahlaki değerleri ve ekonomik hayatın gereksinimlerini göz önüne alan suç politikasına göre belirlenir. Kanun koyucu, izlediği suç politikası gereği cezalandırma yetkisini kullanırken toplumda hangi eylemlerin suç sayılacağı, bunun hangi tür ve ölçüdeki ceza yaptırımı ile karşılanacağı, nelerin ağırlaştırıcı veya hafifletici sebep olarak kabul edilebileceği konularında takdir yetkisine sahip olduğu gibi bazı hukuki nedenlerin varlığına bağlı olarak hukuka uygunluk ve cezasızlık hâlleri de öngörebilir. Kanun koyucunun bu konudaki tercih ve takdirinin yerindeliğinin incelenmesi, anayasal denetimin kapsamı dışında kalmaktadır.

8. İtiraz konusu kural uyarınca, hakaret suçunun, kasten yaralama suçuna tepki olarak işlenmesi halinde ceza verilmemesinin nedeni, söz konusu suçun işlenmesinin fail üzerinde oluşturduğu etkidir. Bu etki maddi olabileceği gibi psikolojik de olabilir. Kuralda belirtilen ceza verilmemesi hâli, hakaret suçunun kasten yaralama suçuna tepki olarak işlenmesinde geçerli olduğu gibi kasten yaralamaya teşebbüs durumunda da geçerlidir. Çünkü bir suçun teşebbüs derecesinde kalması ya da nitelikli hâllerinin gerçekleşmesi durumu aynı suç kapsamında değerlendirilmektedir. 5237 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan *"Bir suçun temel şekli ile daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli şekilleri, aynı suç sayılır."* hükmü de aynı suçun kapsamını belirlemiş bulunmaktadır.

9. Kasten yaralama fiilleri vücut dokunulmazlığına yönelik suçlardır. Kanun koyucu; kasten yaralama suçunun niteliğini, işleniş şeklini ve mağdurda oluşan zararı ve bu zararın etkilerini gözleterek kasten yaralama suçuna tepki olarak işlenen hakaret suçunu cezalandırmamayı öngörmüştür. Kanun koyucunun kasten yaralamanın teşebbüs aşamasında kalması ya da tamamlanmış olması yönünden bir ayırım öngörmeksizin yapmış olduğu bu tercih, suç olarak tanımlanan fiillerin hangi tür ve ölçüdeki ceza yaptırımları ile karşılaşacağıının belirlenmesindeki takdir yetkisi kapsamındadır. Ayrıca kuralda öngörülen cezasızlık nedeni, hakaret suçunun kasten yaralama suçuna tepki olarak işlenmesi hâlinde söz konusu olup, kasten yaralama suçu ile hakaret suçu arasında bir neden-sonuç ilişkisi bulunmaktadır. Bu nedenle, kasten yaralama suçuna tepki olarak işlenen hakaret suçuna ceza verilmemesi adalet ve hakkaniyet ölçüsünü zedelediği gibi kuralda, hukuk devleti ilkesine aykırı bir yön de bulunmamaktadır.

10. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

11. Kuralın Anayasa'nın 10. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

IV. HÜKÜM

26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 129. maddesinin (2) numaralı fıkrasının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 26.7.2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ